

ОСНОВНІ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Іщук Л.І., Бірук Т.С.

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

Органи місцевого самоврядування в сучасних умовах політики децентралізації є основою успішного розвитку регіону та добробуту населення. Це пов'язано з тим, що кожного року делегування повноважень з центрального апарату збільшується. Разом з тим, належне виконання цих обов'язків можливе лише за належного фінансового забезпечення. Дохід місцевого бюджету, а точніше його рівень є фундаментальною основою діяльності органів місцевої влади та регіону в цілому. Належний рівень дохідної частини місцевого бюджету сприяє економічній самостійності, та навпаки, недофінансування робить регіон керованим із «центру», що свідчить про його слабкість. При цьому, рівень доходів місцевого бюджету є рушійною силою для інших процесів життя регіону: діяльність суб'єктів господарювання, інвестиційна привабливість, реалізація інфраструктурних проектів тощо.

На основі комбінації наукових підходів виокремлюють такі моделі організації місцевого самоврядування:

1. Англосаксонська. Характеризується досить високим рівнем організації місцевого самоврядування та здійсненням контролю населенням. Крім того, особливістю є те, що на місцях повністю відсутні державні органи.

2. Континентальна. Передбачає поєднання як державного, так і місцевого управління. Особливістю є те, що автономія місцевої влади обмежена контролем спеціально призначених державних уповноважених.

3. Змішана. Характеризується тим, що деякі ланки місцевого самоврядування паралельно належать і до муніципального управління і до держадміністрації.

Існування усіх названих моделей забезпечують не лише вирівнювання якості державних послуг по всій території, шляхом певної самостійності, а ефективно вирішення проблем на місцях; збереження культурної та етнічної самобутності; створення економічної конкуренції між регіонами [2].

Таким чином, децентралізація, в сучасних умовах вважається найбільш ефективною моделлю управління, що забезпечує й раціональне бюджетування зокрема. При цьому, Україну можна віднести до континентальної моделі організації місцевого самоврядування, у якій наявне поєднання самостійності (наприклад місцеві ради, об'єднані територіальні громади) та державний контроль (наприклад державні адміністрації та губернатор).

Література:

1. Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К.: 2017. 110 с. С. 9-12.
2. Співак Д.П. Сучасні теорії та моделі місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми політики*. 2012. № 44. С. 112-124.
3. Пиріг С.О., Іщук Л.І., Ніколаєва А.М. Забезпечення фінансовими ресурсами місцевих бюджетів в контексті сталого розвитку регіону. *Економічний форум*. Наук. ж-л. 2018. №1. С. 270-278.